

Μια ιστορία έρωτα και παρεξηγήσεων με φόντο τη Δυτική Σαχάρα και το μέτωπο του Πολισάριο. Ένα καλοστημένο βιβλίο που αγάπησε ιδιαίτερα ο Μάριο Βάργκας Λιάσα.

Το ρομάντζο της ερήμου

ΛΟΥΙΣ ΛΕΑΝΤΕ

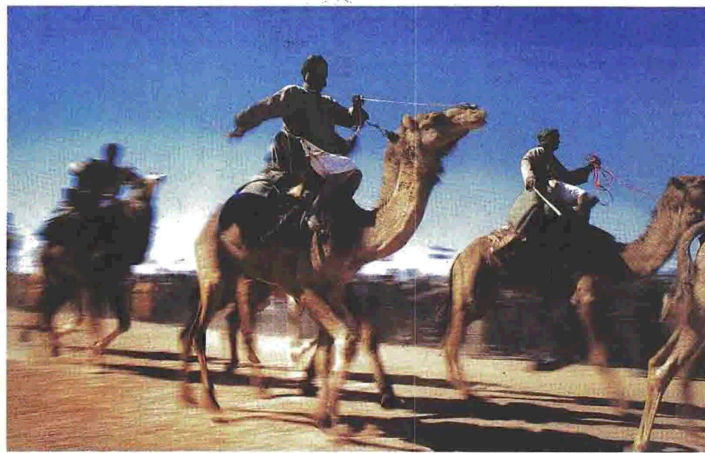
Τότε να δεις πώς σ' αγαπώ

Μετάφραση Χριστίνα Θεοδωροπούλου
Εκδόσεις Πατάκη, 2011,
σελ. 336,
τιμή 17,50 ευρώ

ΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡΗ ΜΠΕΚΟΥ

Είνα μια γλυκιά αυγουσιάτικη νύχτα. Η μικρή πλατεία είναι γεμάτη κόσμο, όλοι απολαμβάνουν μια μεγάλη δημόσια βεγγέρα κάτω απ' τον έναστρο ουρανό. Ένα συγκρότημα παίζει πάνω σε μια σιδερένια εξέδρα ένα πάσο ντόμπλε του Φρανθίσκο Αλόνσο που μνηεί την ισπανική πατρίδα. Ο Σάντι και η Μόντσε, ένα ερωτευμένο ζευγάρι νέων, λικνίζονται στους ρυθμούς ενός σκοπού που χορεύεται σε ζευγάρια από τον 16ο αιώνα ως σήμερα. Ο Σάντι επαναλαμβάνει τον μοναδικό στίχο του στρατιωτικού, κατά τ' άλλα, τραγουδιού που ταιριάζει στην περίπτωση. Σιωποθυρίζει στη Μόντσε, ανάμεσα στα φιλά που ανταλλάσσουν, τον στίχο «τότε να δεις πώς σ' αγαπώ», όπως ακριβώς πλοφορεί ο ισπανός συγγραφέας Λουίς Λεάντε το μυθιστόρημά του που κέρδισε το 2007 το σημαντικό για τον ισπανόφωνο κόσμο (μετά το «Θερβάντες» και το «Ρόμουλο Γκαλιένος») βραβείο «Αλφραγκούρα».

Το ρομάντζο αυτό, που διαδραματίζεται στη Βαρκελώνη της δεκαετίας του '70 αλλά και στην καυτή άμμο της μοναδικής ισπανικής αποικίας στην Αφρική, την αμφισβητούμενη ως σήμερα περιοχή της Δυτικής Σαχάρας (πρόκειται για μια αχανή έρημο που μοιράζονται το Μαρόκο, η Αλγερία και η Μπαυτανία) έχει λίγο - πολύ ό,τι περιμένει κανείς σ' αυτές τις

Τριάντα πέντε χρόνια από τον πόλεμο της Δυτικής Σαχάρας άντρες της φυλής Σαχράουι γιορτάζουν με καμηλοδρομίες στις 27 Φεβρουαρίου 2011 τον αγώνα του Πολισάριο

περιπτώσεις. Ο Σαντιάγο Σαν Ρομάν ερωτεύεται σφόδρα μια κοπέλα ανώτερης τάξης, τη Μονσεράτ Κάμπρα, που θα γίνει με τις ευλογίες της πειστικής οικογένειας μια καλή γιατρός. Ο Σαντιάγο, γιος μιας φτωχής και χήρας καπνοπώλοισας της Μπαρβελονέτα, δουλεύει σε συνεργείο αυτοκινήτων και «δανείζεται» τα πολυτέλη αμάξια για να βολτάρει σαν πλουσιόπαιδο, ώσπου η Μόντσε διακρίνει το εναπομεινάν γράσο στα νύχια του και καταλαβαίνει τι γίνεται. Είναι ερωτευμένη μαζί του αλλά έχει τις αμφιβολίες της γι' αυτόν, που δεν είναι οικονομικής φύσης αλλά άπτονται των ανασφαλειών της πρώτης σοβαρής της σχέσης, η οποία παρουσιάζει ενδιάμεσα χρονικά κενά και έλλειψη εξηγήσεων εκατέρωθεν. Τότε, κλασικά θα λέγαμε, προκύπτει μια εγκυμοσύνη για την οποία κανείς δεν είναι έτοιμος. Η Μόντσε αποφασίζει να του το πει, αλλά την ημέρα εκείνη έτυχε να δει τον Σαντιάγο να χαριεντίζεται με μια «πρόην γκόμενα» σε μια καφετέρια. Η Μόντσε φουρκίζεται, όπως γίνεται εύκολος αντιλήπτο, και «παγώ-

νει» τα πάρε - δώσε με τον Σαντιάγο που εν τω μεταξύ καλείται να εκπληρώσει τη στρατιωτική του θητεία, αρχικά στη Σαραγόσα και έπειτα στη Βόρεια Αφρική, λίγο προτού καταρρεύσει το δικτατορικό καθεστώς του Φρανθίσκο Φράνκο, με τον θάνατο του «γκασουτιγιο» τον Νοέμβριο του 1975. Από εκεί και πέρα, ο καθένας ακολουθεί άλλες διαδρομές και η σχέση τους, ό,τι ορίζεται ή σκιαγραφείται ως έρωτας από τον συγγραφέα (ο χρόνος θα κρίνει αν το έκανε τόσο καλά ή όχι), ματαιώνεται και, ως εϊθιστά, παραμένει έτσι, σαν μια θλιβερή εκκρεμότητα της επιθυμίας.

Κάθε έρωτας όμως ματαιώνεται με τον δικό του ιδιαίτερο τρόπο, για να παραφράσουμε τελείως την εμβληματική αρχή της «Άννας Καρένινα» του Λέοντος Τολστόι για τις ευτυχισμένες οικογένειες. Αν ο Σαντιάγο και η Μόντσε ξεπερνούσαν τις όποιες δυσκολίες, παντρεύονταν, έκαναν ένα τούρμιο παιδιά και γερνούσαν στο σπτικό τους αγκαλιασμένοι μπροστά στην τηλεόραση, δεν θα ενδιέφεραν κανέ-

ναν. Οι έρωτες της καλής λογοτεχνίας είναι προβληματικοί, οι παθογενείς τους γίνονται το επίκεντρο, το διακυβευμα της γραφής, αλλά και της ανάγνωσης. Ενώ λοιπόν ο Σαντιάγο γίνεται δεκανέας του ισπανικού στρατού και αναπτύσσει μια αδελφική σχέση με τους ανθρώπους της νομαδικής φυλής Σαχράουι που θα του κοστίσουν ακόμη και την κατηγορία ότι υπήρξε πρόδοτης της πατρίδας του (άβελά του κουβάλησε έναν σάκο με εκρηκτικά των ανταρτών και φυλακίστηκε γι' αυτό), η Μόντσε έχει παντρευτεί έναν άλλον άνδρα και βασανίζεται από τα αναπάντητα ερωτήματα του παρελθόντος της. Ένα περιστατικό, σχεδόν τριάντα χρόνια μετά, στο νοσοκομείο όπου δουλεύει γίνεται η αιτία να πέσει στα χέρια της μια φωτογραφία που διαλιεί τη βεβαιότητα με την οποία πορεύονταν τόσα χρόνια, ότι δηλαδή ο Σαντιάγο είχε πεθάνει στο μέτωπο το 1975. Τότε αποφασίζει ν' αναμετρηθεί με τον χαμένο χρόνο και ταξιδεύει στην έρημο για να διεκδικήσει ό,τι απέμεινε από τον πρώτο της έρωτα.

Ο 47χρονος Λουίς Λεάντε είναι κλασικός φιλόλογος και εργάζεται ως καθηγητής Λατινικών στο Αλικάντε. Το μυθιστόρημά του «Τότε να δεις πώς σ' αγαπώ» έχει μεταφραστεί σε περισσότερες από 22 γλώσσες.

Στον καθρέφτη της άμμου

«Ένα βιβλίο που σε κερδίζει από την πρώτη αράδα» είπε ο Μάριο Βάργκας Λιάσα για το καλοστημένο αυτό ρομάντζο του Λεάντε, ως επικεφαλής της κριτικής επιτροπής τη χρονιά που βραβεύθηκε. «Ο αναγνώστης ζει το δράμα ενός Λαού που περιωριοποιήθηκε και θυσίαστηκε συστηματικά από την Ιστορία» συνέχισε ο τελευταίος νομπελίστας για τους Σαχράουι, μια πολυεθνική νομαδική φυλή της Δυτικής Σαχάρας που πάλεψε για την ανεξαρτησία και τον αυτοπροσδιορισμό της στις συμπληγάδες της αποικιοκρατίας και των επί μέρους εθνικών συγκρούσεων.

Ο εξωτικός αυτός κόσμος είναι ο «άλλος» τόπος της αυτογνωσίας για τους ήρωες του Λεάντε με τις στακάτες και απείρητες περιγραφές. Το ουσιαστικό στο μυθιστόρημα αυτό είναι ο χειρισμός του χρόνου, το πλέξιμο των εσωτερικών (οπτική των ηρώων) και εξωτερικών αφηγήσεων (γεγονότα) που μοιάζουν μ' ένα κουβάρι που τυλίγεται ανάποδα - γι' αυτό δεν είναι μόνο ένα τυπικό ρομάντζο δύο εποχών. Ο Λουίς Λεάντε γεννήθηκε στην Καραβάκα δε λα Κρουθ της Μούρθια το 1963. Είναι κλασικός φιλόλογος και εργάζεται ως καθηγητής Λατινικών στο Αλικάντε. Έχει ασχοληθεί με όλα

σχεδόν τα είδη του λόγου: μυθιστόρημα, διήγημα, ποίηση (για μερικά από τα οποία επίσης έχει βραβευθεί), θεατρικά έργα, κινηματογραφικά σενάρια, δοκίμια, αλλά και αρθρογραφία. Το «Τότε να δεις πώς σ' αγαπώ» έχει μεταφραστεί σε περισσότερες από 22 γλώσσες και είναι το πρώτο του βιβλίο στα ελληνικά. Ετσι εμπλουτίζεται η λίστα των καλών συγγραφέων του «Αλφραγκούρα» που κυκλοφορούν στα ελληνικά, όπως ο Τόμας Ελνί Μαρτίνες (Αργεντινή), η Λάουρα Ρεστρέπο (Κολομβία) και ο νεότερος Σαντιάγο Ρουκαλιόλο (Περού).

ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΣΤΟ ΚΟΥΒΙΣ ΤΗΣ ΣΕΛ. 2 Η γυναίκα που ενέπνευσε τον Δουμά ήταν η Μαρι Νταπλεσί, διάσημη εταίρα της εποχής που για ένα διάστημα υπήρξε ερωμένη του, και ο τίτλος του μυθιστορημάτος του είναι «Η κυρία με τις καμελίες».